

HENNY THIJSSING-BOER

Zoeken naar
de horizon
TRILOGIE #1

*Kaf
tussen koren*

Een week na de begrafenis van zijn moeke kwam Barreld Koster Wieneke Diekman heel toevallig in het dorp tegen. Wieneke en hij hadden elkaar, toen ze nog schoolgaande kinderen waren, beloofd later met elkaar te zullen gaan trouwen. Toen had hij dat een heel normale afspraak gevonden, maar naarmate hij opgroeide van jongen naar man, had hij het absurde ervan ingezien. Hij was die belofte echter nooit vergeten, daarvoor was het verlangen naar haar veel te groot. De wens dat hun kinderbelofte ooit bewaarheid zou mogen worden, zat veel te diep. Zijn hart bleef naar haar hunkeren, zijn gezond verstand vertelde hem dat dit nooit zou kunnen: Wieneke, de dochter van boer Diekman, en hij, Barreld Koster, die uit de Lange Lijs kwam en enkel daardoor in het dorp niet meetelde.

Werkelijke verkering hadden ze nooit gehad, hij waakte er wel voor haar te vragen zijn meidje te worden. Zelfs iemand die uit de Lange Lijs kwam, had zijn trots en stootte zijn hoofd niet graag. Een paar maal had hij een ander wichtje uit het dorp gehad, altijd zeer kort, omdat zij naar zijn gevoel niet bij Wieneke Diekman in de schaduw kon staan. Het had hem zeer gedaan, als hij van anderen hoorde dat Wieneke met die of die vrijde. Dan schroeide zijn hart dicht, maar het sprong weer open, als hij vernam dat Wieneke het uit had gemaakt. Zij scheen de ware tot nu toe ook niet te kunnen vinden.

Drieëntwintig waren ze nu beiden. Ze waren volwassen en nog ongebonden. Als hij zo dacht, vlamde zijn hoop weer op. Het was echter een hoop die hij tegelijkertijd de grond inboorde. Het kon immers niet, het was onmogelijk.

De vorige week, toen hij zijn moeke naar haar laatste rustplaats bracht en hij Wieneke op het kerkhof, wat achteraf, zag staan, had het een moment geleden alsof zijn hart in zijn lijf stil was blijven staan, Dat Wieneke, als enige uit het dorp, afscheid van moeke kwam nemen, had hem ontzettend veel gedaan. Heel diep had dit gebaar van haar hem geroerd. Een volle week lang had hij zich afgevraagd waarom ze dat had gedaan?

Omdat ze moeke een goed mens vond en dit wilde laten blijken? Dat was dan mooi van haar en erg moedig bovendien. Want iemand volgen die uit de Lange Lijs kwam, daar was moed voor nodig en Wieneke had

die moed openlijk getoond! Waarom?

Die vraag brandde op zijn lippen, toen hij haar deze morgen in het dorp bijna tegen het lijf liep. Hij kwam bij de smid vandaan, waar hij juist een van de paarden van zijn boer had laten beslaan. Wieneke liep toevalligerwijs voor de smederij langs. In een reflexbeweging hield hij het paard in: „Ho, ho dan toch!” Dan blikte hij op haar neer: „Wieneke?” Het was een groet en een vraag ineens.

„Dag Barreld!” Glimlachend keek ze hem aan. Heel even was er een zoeken naar meer woorden, dan zei Wieneke met haar zachte, melodieuze stem: „Nu ik je toevallig tref, wil ik je nog graag persoonlijk condoleren met het verlies van je moeke. De vorige week kreeg ik nauwelijks de kans om jou de hand te drukken, want je was voortdurend omringd door mensen uit de Lange Lijs.”

Barreld knikte. „In de Lange Lijs spant men samen, bij vreugde en verdriet. We zijn dan één en helpen elkaar.”

Nu was het Wieneke die knikte, als begreep ze daar alles van. Dan zei ze zacht: „Ik heb ook met je te doen, Barreld! Jaren geleden moest jij je pa missen, nu je moeke. Je staat nu zo alleen. Je zult haar wel erg missen, denk ik?”

„Ja, dat doe ik zeker. Moeke was een best wijfje, we woonden zo lang samen in het huisje dat ik nog aldoor denk dat ik droom. Dat ze vandaag of morgen weer op haar stoel voor het raam zal zitten. Maar dat gebeurt niet en het is beter zo. Moeke werd niet beter, dat wisten we al geruime tijd, en als je dan haar lijden meemaakt, is dat niet om aan te zien.”

Barreld zweeg, streefde door de manen van het paard, keek haar plotsklaps aan en vroeg: „Waarom deed je dat, Wieneke? Waarom volgde jij de stoet tot op het kerkhof? Je weet toch dat je ouders het niet goedkeuren, dat men er in het dorp over zal praten?”

Ze keek hem open aan toen ze zei: „Daar heb ik vierkant maling aan, Barreld Koster! Wat de mensen van me zeggen, laat mij koud! Ik doe toch wat ik zelf wil. Dat heb ik altijd gedaan, dat zal ik blijven doen! Zo ben ik en zo wil ik zijn!”

Barreld glimlachte ietwat vertederd. „Dat weet ik, jij bent voor niks en niemand bang! Maar ik heb nog aldoor geen antwoord op mijn vraag, meidje! Er moet voor jou een reden zijn geweest om moeke te volgen en die wil ik weten, want anders heb ik geen rust!”

Wieneke glimlachte, lief en zacht, en zei dan: „Wel, Barreld Koster,

ik deed dit, omdat het mij een bij uitstek geschikte gelegenheid leek om jou aan iets te herinneren... aan een eenmaal gedane belofte... of ben jij die willens en wetens vergeten?"

Zijn mond viel bijna open van verbazing, zijn hart klopte in zijn keel toen hij fluisterde: „Ik ben niks vergeten, ik denk daar haast dagelijks aan en zou niets liever willen dan die belofte gestalte te geven. Maar jij, Wieneke... dat kun je immers niet menen.”

Barreld zweeg even, blikte haar doordringend aan toen hij vervolgde: „Je moet me niks wijsmaken, Wieneke! Je moet me niet voor aap willen zetten, want daar kan ik niet tegen!”

„Er zijn massa's dingen waar ik niet tegen kan,” zei ze ietwat uit de hoogte. „Dat jij als kerel je woord niet houdt, daar kan ik niet tegen! Jij hebt zoveel jaren voorbij laten gaan, terwijl ik nu van je hoor dat jij onze belofte evenmin bent vergeten als ik! Ik kan dat niet in je waarderen, ik begrijp het niet, Barreld!”

In zijn blik lag iets hulpeloos, toen hij zich poogde te verdedigen. „Maar begrijp je dan niet dat ik je niet durf te vragen, deerntje? Toen we elkaar trouw beloofden, waren we nog kinderen! Dat is nu allemaal iets anders geworden, nietwaar? Jij weet net zo goed als ik dat iemand die uit de Lange Lijs komt, een meisje als jij niet vraagt!”

Hier viel ze hem in de rede. „Sloof je maar niet zo uit, Barreld! Natuurlijk begrijp ik je beweegredenen wel. En daarom juist koos ik een geschikt moment om jou de helpende hand te bieden. Ik begreep al lange tijd dat jij nooit naar mij toe zou komen en dus moest ik de leiding wel nemen.”

„Bedoel jij hiermee dat... dat jij... dat jij en ik... bedoel je dat werkelijk, deerntje?” Barrelds mondhoeken trilden, toen hij dit stamelde en in zijn ogen lag het verlangen van jaren opgestapeld.

Wieneke was heel zelfverzekerd, toen ze antwoordde: „Jij hebt jaren lang op mij gewacht, dat wist ik eigenlijk aldoor al, en ik wachtte op jou, Barreld. Aan dat wederzijdse wachten van ons moet naar mijn mening maar eens een eind komen. We moesten langzamerhand maar eens gaan trouwen, straks zijn we oud en grijs en dan hoeft het voor mij niet meer!”

„Ik zou je hier op straat kunnen omhelzen,” fluisterde Barreld, haar verliefd aankijkend. Wieneke remde hem af. „Dat zou ik maar mooi laten als ik jou was! Een dorpsroddel is gauw gemaakt, die moet je niet zelf aanwakkeren!”

Barreld knikte begrijpend, maar in zijn ogen lag zorg toen hij zei: „Hoe moet het nu verder met ons, Wieneke? Ik wil je heel gauw weer zien, met je praten wil ik, maar waar?” Hij blikte van haar weg, dacht koortsachtig na en vervolgde dan: „Jij zou naar de Lange Lijs kunnen komen, naar mijn huisje. Ik woon daar nu heel alleen, niemand zou ons storen. Maar die gang, dat begrijp ik, is te zwaar voor je. Dat mag ik niet van je verlangen, een meisje als jij verschijnt niet in de Lange Lijs.” Barreld zuchtte zwaar, alvorens hij eraan toevoegde: „Wij kunnen onze belofte van toen nu nakomen, Wieneke, maar daar komen enkel maar moeilijkheden uit voort. Onoverkomelijke moeilijkheden, deerntje!”

Wieneke hoonde: „Tja, Barreld Koster, als je de moeilijkheden zelf zoekt, dan wel!”

„Als je even nadenkt, weet je dat wij daarnaar niet hoeven te zoeken, ze zijn er domweg!”

„Moeilijkheden zijn er om opgelost te worden, niet om ze gemakshalve uit de weg te gaan!” diende ze hem rap van repleik.

„Jij hebt alweer gelijk,” zei hij glimlachend. Met haar antwoord gaf Wieneke een klein stukje van haar ware aardje bloot. Ze zei: „Ik heb praktisch altijd gelijk, Barreld!” Na een kort stilzwijgen vervolgde ze: „Ik heb jou daarnet min of meer een huwelijksaanzoek gedaan. Het is wat ongewoon, nietwaar, als een meisje zegt: we moesten maar gaan trouwen. Maar de reden waarom ik dat deed, die heb ik je al duidelijk gemaakt. Als ik wat wil, zal ik bij jou de leiding moeten gaan nemen, dat is niet anders! Hoe het nu verder met ons moet, dat zal ik dan ook maar regelen: kom vanavond naar het dorp, ik zal er ook zijn! Dan kunnen we verder praten.”

„Vanavond?” Barreld blikte haar in opperste verbazing aan. „Het is woensdag vandaag, vanavond is het de zogenaamde vrijersavond en dan wil jij openlijk met mij door het dorp lopen? Weet je wel waaraan je begint?”

„En of ik dat weet!” Wieneke glimlachte en keek hem zelfverzekerd aan. „Ik weet dat jij met die vraag op de dorpsroddels doelt, maar daar kunnen wij nu juist niet omheen, Barreld! We hebben dat gepraat over ons heel hard nodig!” En toen ze hem aankeek en in zijn ogen die onuitgesproken vraag las die zij verstond, verduidelijkte ze: „Ik ben echt niet van plan om thuis te vragen of ze het goedvinden, ze hebben het maar te accepteren! Het is mijn leven en daarover beslis alleen ik! Als de

praatjes uit het dorp ons spul bereiken, zal ik thuis op het matje worden geroepen. En dan, Barreld, kan ik mijn zegje doen!”

„Weten ze bij jou thuis dan nog niet dat jij mee bent geweest, toen mijn moeke, Griet Koster, werd begraven?”

Wieneke knikte. „Ja zeker! En ik werd op het matje geroepen, hoor! Maar dat gebaar van mij was niet doeltreffend genoeg. Toen vader mij daarover onderhield, kon ik niet veel meer zeggen dan dat ik uit nieuwsgierigheid was gegaan. Ik had nog niet met jou gesproken en wist nog niet echt zeker of jij je aan je belofte van destijds wilde houden! Ik moest thuis beloven dat ik mijn nieuwsgierigheid aan banden zou leggen, als het om mensen ging die uit de Lange Lijs kwamen en dat heb ik toen maar gedaan. Die belofte kon ik gemakkelijk geven, want ik jekte niet. Ik trouw jou immers niet uit nieuwsgierigheid!”

„Waarom dan wel?” Barrelds stem was laag en boordevol hoop. Wieneke noemde echter het woord liefde niet, ze zei: „Je moest nu maar gaan, Barreld Koster, je boer zal anders niet weten waar jij zo lang blijft!” Na die woorden stak ze haar hand op ten teken van groet en liep ze van hem weg. Ze keek niet meer om, maar stevende doelbewust de dorpsstraat uit.

Barreld keek haar na, terwijl hij binnensmond mompelde: „Tot vanavond, deerntje... reken maar dat ik er zal zijn!”

Toen Barreld Koster kort daarna ook zijn weg vervolgde en naar de hoeve van boer Hendrik Hemmes liep, zong zijn hart op een gelijk ritme als het knikkende paardenhoofd voor hem. „Wieneke... Wieneke... Wieneke...” Wieneke Dickman, peinsde hij dan stil voort, ze had warempel even lang op hem gewacht als hij op haar! Wie had dat kunnen denken, wie had dat ooit durven hopen!

Wat jammer dat hij dit grote nieuws nu niet aan moeke kon vertellen. Ze had altijd zo'n zorg om hem gehad, dat lieve wijfje. In al die maanden dat ze zo ziek lag, had ze hem herhaaldelijk op het hart gedrukt dat hij naar een geschikt meidje om moest kijken. „Als ik er niet meer ben, dan zul jij zo alleen staan, mijn jongen,” had ze vaak gezegd. „Wie moet er dan voor je zorgen? Zelf kun je dat niet. Als ik maar wist dat jij verzorgd achterbleef, zou het afscheid nemen mij niet half zo zwaar vallen!”

Een andere keer had ze verongelijkt gemopperd: „Wat ben jij voor een zoon van mij, Barreld Koster? Het lijkt warempel wel alsof jij geen

vrouwenbloed in je hebt! In de twintig ben je en het zal niet lang duren of men noemt jou een verstokte vrijgezel of een vrouwenhater! Jij, domkop, je verspeelt al je kansen! De deerntjes om je heen trouwen en jij blijft over en je doet maar niks! Waar wacht je toch op?"

Uit medelijden met haar, maar ook om haar gerust te stellen – hij wist toen al van de dokter dat moeke niet meer beter zou worden – had hij haar verteld van Wieneke Diekman. Hoe hij haar als schooljongen al had aanbeden en dat nog deed. „Ik wacht niet op Wieneke Diekman, moeke, want ik weet maar al te goed dat ik haar nooit zal krijgen. De afstand tussen ons is veel te groot. Ik heb het met andere wichtertjes geprobeerd, maar het werd niks. Er is voor mij maar één vrouw en dat is Wieneke! Het is Wieneke of niemand. Niemand dus.”

Moeke leek van zijn bekentenis te schrikken. Ze blikte langs hem heen, toen ze zacht zei: „Aan je smaak mankeert niets, jongen! Wieneke Diekman is een mooi meisje.”

En dat was maar al te waar, bedacht Barreld met een hart vol trots. Wieneke was een kleine schoonheid! Ze had mooie, volle borsten die eigenwijs vooruitstaken, en bezat heupen waarnaar elke gezonde kerel wel kijken moest. Ze had donker, krullend haar dat zacht haar gezicht omkranste. Dat gezicht van haar deed hem voortdurend denken aan een mooie pop! Het was een mat bleek gezicht waarvan de ogen je guitig aankeken. Die ogen van haar trokken de aandacht: ze waren omrand met heel donkere en lange oogharen, die het lichtgrijs van de pupillen nog beter lieten uitkomen. Ja, hoor, Wieneke had ontegenzeggelijk een engelengezichtje!

Hij wist nog goed dat hij toen tegen moeke had verzucht: „Wie kon nou ook denken dat ik juist op zo'n mooi meisje zó verliefd moest worden, dat er voor mij geen ander meer is?"

„Liefde, mijn jongen,” had moeke zacht gesproken, „is een heel merkwaardig iets in het leven van een mens. Het is er of het is er niet. Je kunt de liefde in je leven nooit leiden, niet aan banden leggen of naar je hand zetten. Liefde is even koppig als eigengereid. Als Wieneke Diekman van jou hield zoals jij van haar, dan zouden jullie mekaar krijgen! Dan zou er plotsklaps een brug zijn, die precies paste over de kloof die er ontegenzeggelijk tussen jullie beiden is. Wij hoeven een dergelijke brug echter nooit te slaan, Barreld, want Wieneke Diekman zal jou heus niet moeten! Gelukkig maar!"

„Hoe kunt u dat nou zeggen?" had hij verwijtend gesproken, maar

moeke had kalm gezegd: „Wieneke Diekman met haar engelengezicht is geen vrouw voor jou, Barreld! In een goed huwelijk moet de man de baas zijn, dat hoort nu eenmaal zo. Een mooie vrouw, tja, dat is voor een man gratis en voor niks mee te nemen, maar een bazige vrouw, Barreld, daar kan een man met al zijn liefde nooit tegen op! Hij zal voortdurend het onderspit moeten delven en dat zal uiteindelijk niet leiden naar geluk, maar naar ongeluk. Wieneke Diekman is zo'n bazige vrouw en daarom alleen al ben ik blij dat zij in jou niks ziet, omdat jij te min bent voor haar!”

Zo had moeke toen gesproken en hij moest toegeven dat zij niet helemaal in het ongelijk stond. Dat van dat bazige in Wieneke, dat vond hij zwaar overtrokken, maar een heel eigen wil had Wieneke wel! Maar dat was boeiend in een vrouw, vond Barreld en hij dacht aan een voorval dat zich voordeed toen ze beiden nog schoolgaand waren en Wieneke haar aardje had getoond.

Hun hele schooltijd door hadden Wieneke en hij bij elkaar in de klas gezeten. Ze waren onderwezen door de ondermeester, het laatste schooljaar echter hadden ze les gekregen van de bovenmeester. Deze man stond bekend als een uitmuntend leermeester, wanneer het kinderen betrof van rijke boeren of burgers. Voor arbeiderskinderen spande hij zich niet zo in, maar wel scheen hij er behagen in te scheppen deze kinderen voor de klas voor schut te zetten. Zo liet hij eens een kind voor de klas komen, bij wie thuis, de dag daarvoor, het veertiende kind was geboren. „Vertel jij de klas maar eens hoe de nieuwe dorping heet, die ervan verzekerd kan zijn dat hij een leven lang armoe en honger zal moeten lijden! Hij zal je ouders wellicht dankbaar zijn voor dit misera-bele leven, omdat hij, even dom als zij, nooit zal beseffen dat alleen dom volk maar raak fokt!”

Het wichtje, de vernedering deksels goed voelend, was in huilen uitgearbarsten, maar ze had, tussen haar snikken door, wel de naam van het nieuwe zusje genoemd. „Liesje heet ze, meester.”

Meester had macht en moest daarom en ondanks alles gehoorzaam worden. Jawel, maar zo dacht Wieneke Diekman daar beslist niet over! In dat laatste schooljaar werd zij eens geconfronteerd met een andere onhebbelijkheid van de bovenmeester.

Tegen de tijd dat de rapportboekjes ingevuld moesten worden en hij voor het zingen dus ook een cijfer moest geven, liet hij enkele kinderen voor de klas komen om alleen een versje te zingen. Andermaal waren dit

niet zijn oogappeltjes, want hij koos bewust die kinderen uit, van wie hij wist dat ze geen noot konden zingen. Onder hen bevond zich Wieneke Diekman, die het presteerde om op één melodie vier of vijf verschillende wijsjes door elkaar heen te zingen. Lachwekkend en komisch, jawel, maar een kind van twaalf laat zich niet graag voor de klas uitlachen.

Twee kinderen met hetzelfde 'zangtalent' waren haar voor geweest, toen Wienekes naam werd afgeroepen. Terwijl de klas, nog gierend van de lach, dubbel over de banken hing, stapte Wieneke naar voren. Om haar lippen speelde een glimlach die niet week, toen ze de bovenmeester hoorde zeggen: „Even stil, jongens! Wieneke zingt nu voor ons: In een blauw geruite kiel. Dat is een prachtig vers waarin Wieneke vanwege de melodie al haar kunnen in kwijt kan!”

De ogen van de bovenmeester hadden geschitterd van leedvermaak, maar Wieneke blikte open en kalm naar hem op, toen ze zei: „Het spijt me erg voor u, meester, maar om mij zult u niet kunnen brullen van het lachen! Ik zing niet voor de klas. Geeft u me maar een twee of een drie, op meer heb ik geen recht en daar heb ik vrede mee!”

In de klas kon je een speld horen vallen. Die Wieneke, hoe durfde ze! Ze kende Harm toch, het dunne bamboestokje van de meester, dat hij te pas en te onpas gebruikte? Hoeveel jongens hadden al voor straf hun hand op moeten houden? Op de naar boven gekeerde handpalm liet de bovenmeester dan ongenadig hard Harm terechtkomen. Tien keer was heel gewoon, een vuurrode kinderhand scheen de meester genoegdoening te bezorgen.

Bij de meidjes paste hij een andere tactiek toe. Die moesten voorover gaan staan, hun achterste naar de klas gekeerd, waartegen vervolgens niet zachtzinnig werd geslagen. Pijn deed dit overigens nauwelijks, want de rokkenvracht van de meidjes ving de slagen wel op. Maar het ging hem dan ook om de vernedering en die miste doorgaans zijn effect niet. Die dag blafte de bovenmeester tegen Wieneke: „Ga vooroverstaan, dom wicht, dan zal Harm jou eens mores leren!”

Wienekes ogen volgden Harm, die tergend langzaam voor haar gezicht heen en weer werd gezwaaid. Om haar mond speelde die heel eigen glimlach, toen ze in plaats van zich te bukken haar hand hoog strekte, Harm in de lucht vastgreep en hem uit meesters handen trok. En toen deed ze iets waar nog lang over zou worden gesproken: ze hield het stokje aan de uiteinden vast en gaf er vervolgens een harde tik mee tegen haar opgeheven knie. Met een welgeraakte mep brak het stokje

in tweeën. Wieneke glimlachte nog steeds, toen ze de twee helften aan de meester overreikte met de woorden: „Kijk, meester, dit had al veel eerder moeten gebeuren. Als ik een pak slaag verdien, is mijn vader daar zelf mans genoeg voor!” Na die woorden liep ze naar haar plaats terug, met opgeheven hoofd en kaarsrechte rug.

De bovenmeester stond een moment perplex, dan kreet hij van woede dat Wieneke om halfvier na moest blijven. Dan zou hij haar onder handen nemen!

Andermaal glimlachte Wieneke en toen de schoolbel luidde, was zij als een van de eersten buiten. Op het schoolplein werd zij ingesloten door bewonderaars die haar echter wel voorspelden dat haar straf morgen nog veel groter en zwaarder zou zijn! Wieneke zei kalm, maar o zo zelfverzekerd: „Dat zou jullie, bange schijters, overkomen, maar ik hoor hier niets meer van. Let op mijn woorden!”

Wieneke kreeg gelijk, ze hoorde er niks meer van. De bovenmeester was de eerstvolgende dagen zelfs opvallend vriendelijk tegen haar! Toen vader Diekman zich in de komende dagen niet op school liet zien om een hartig woordje met de meester te wisselen, zakte die vriendelijkheid. Toen begreep de meester dat Wieneke het voorval thuis had verzwegen. Wieneke Diekman dopte haar eigen boontjes! Zo was Wieneke als kind, zo was ze nog.

Barreld glimlachte voor zich uit, toen hij dit voorval uit hun kinderjaren weer overdacht. Zo'n vrouw, vond hij, was toch boeiend!

Jawel, maar Barreld Koster had tot nu toe zeer weinig ervaring wat vrouwen betrof. Barreld keek nog te veel naar de buitenkant en besefte niet dat die in feite maar bijzaak was. Hij zag voortdurend het engelengezicht van Wieneke Diekman, maar de ijskorst om haar hart zag hij niet. En heel diep weggestopt in hem, lag daar zijn trots. De trots waarmee hij pronken wilde en die Wieneke Diekman heette.

Wieneke Diekman, die hem, Barreld Koster uit de Lange Lijs, wilde hebben! Ze gingen trouwen, Wieneke en hij en dan zou hij eindelijk kunnen laten zien dat niet iedereen uit de Lange Lijs met de nek aangezien hoefde te worden. Er zat altijd kaf tussen het koren, maar hij behoorde niet tot dat kaf! Hij was Barreld Koster, op hem viel niets aan te merken!

Trots... ieder mens is daar op de een of andere manier mee behept, maar Barreld Koster omschreef zijn gevoelens van trots als liefde en dat was niet juist! Een mens moet een kostbaar begrip als liefde niet uit zijn

verband rukken. Daar komt geen goeds uit voort.

2

In het anders bij avond uitgestorven dorp was het nu, op vrijersavond, druk. Door de smalle straten en weggetjes liepen paartjes die zich van elkaar onderscheiden: zij die ouder waren en al langer verkering hadden, liepen stevig gearmd. Er liepen paartjes die elkaar pas kenden en enkel nog maar verliefd waren. Zij bloosden diep, wanneer er een dorpling voorbijkwam die met nieuwsgierige blik hun doen en laten volgde. En zij die elkaar deze avond voor het eerst troffen, liepen los van elkaar, aarzelend elkaar aftastend.

Wieneke en Barreld liepen ook los van elkaar. In hen was geen aarzeling, ze wisten wat ze wilden, wel waren ze voorzichtig met het oog op praatjes. „Het is voldoende als ze ons samen zien,” had Wieneke gefluisterd, toen ze elkaar op het dorpsplein ontmoetten en Barreld vroeg waar ze heen zouden gaan. „We lopen een paar keer door het dorp en dan... wel, dan mag jij zeggen waar we heen gaan.”

„Vind je het zo niet welletjes?” vroeg Barreld, toen ze het dorp kriskras door waren gelopen. „Al die blikken die op ons worden geworpen, ik word daar gewoon naar van. Je hoort ze denken: als ze bij Diekman wisten dat Wieneke met Barreld Koster liep, zag het er voor haar niet fraai uit!”

Wieneke lachte onderdrukt. „Vader was in staat me persoonlijk bij je weg te rukken!”

„Zou dat niet het beste zijn?” vroeg Barreld bezorgd.

„Je moet je niet zo aanstellen!” snauwde ze kattig. „Zeg liever waar we heen gaan. Ik wil het dorp uit. Er loopt trouwens ook al bijna niemand meer. Allemaal hebben ze onderhand een plekje gevonden waar ze ongestoord alleen kunnen zijn!”

„Kom maar,” zei Barreld, nu opeens de leiding nemend. Hij legde zijn arm losjes rond haar middel en zo voerde hij haar buiten het dorp. „Waar breng je me eigenlijk naartoe?” vroeg Wieneke, toen ze al een eind buiten het dorp liepen en in de verte de Lange Lijs zichtbaar werd. Barreld zou haar toch niet daarheen brengen? Toen ze dat bedacht, lag er in haar ogen geen spoor van angst, wel van afweer.

Barreld proefde die afweer en suste: „Wees maar niet bang, ik breng je niet daar waar je niet wezen wilt. Een eindje voorbij de Lange Lijs is